

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-17 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-30/404-181
Karar Tarihi : 23.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Çağlar Deniz ATA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Enis BAĞÇIVAN
Temsilcileri: Av. Cem ERYILMAZ ve Av. Yelda TUĞCU ERYILMAZ
Ziyabey Cad. No:16 D:13 Balgat/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Opet Petrolcülük A.Ş.
Kısıklı Mah. Sarıgazi Cad. No: 65 Üsküdar/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Opet Petrolcülük A.Ş. tarafından, lehine tesis edilen intifa hakkını terkin etmeyerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ)'nin ihlal edildiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 07.02.2013 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 28.02.2013 tarih ve 2013-1-17/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 13.03.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.05.2013 tarih ve 2013-1-17/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;
- Mülkiyeti Ali MANDALİNCİ ve Hüseyin MANDALİNCİ'ye ait taşınmazın 20.05.2007 tarihinde Enis BAĞÇIVAN (ECEM PETROL)'a kiralandığı,
  - Akabinde ECEM PETROL ile Opet Petrolcülük A.Ş. (OPET) arasında ilgili gayrimenkul üzerinde akaryakıt istasyonu işletilmesi hususunda 07.09.2007 tarihinde protokol akdedildiği,
  - Gayrimenkul üzerinde OPET lehine 15 yıl 6 ay süreli intifa hakkı tesis edildiği ve 29.05.2008 tarihinde OPET ile ECEM PETROL bayilik sözleşmesi yapıldığı,
  - Taraflar arasındaki bayilik sözleşmesinin ve buna bağlı tüm ek protokoller ile muhatap lehine tesis edilen intifa hakkının 25.09.2012 tarihinde sona erdiği, bu hususun ihtarname ile OPET'e bildirildiği ve ilgili ihtar ile ECEM PETROL'ün OPET ile çalışmaya devam etmeyeceğinin, taraflar arasındaki dikey ilişkinin sona erdiğinin tarafa beyan edildiği, gayrimenkul üzerinde mevcut intifa hakkının terkinin talep edildiği; ayrıca diğer bir ihtarname ile de taraflar arasındaki bayilik sözleşmelerinin bittiğinin ve OPET ile yeni bir sözleşme imzalanmayacağına açıkça beyan edildiği,
  - OPET'in ise cevaben ihtara konu gayrimenkul üzerinde mevcut intifa hakkının halen geçerli ve hukuka uygun olduğunu, akaryakıt istasyonuna özgü yatırımın şirketlerince karşılandığını Rekabet Kurumu kararları uyarınca taraflar arasındaki

ilişkinin 10 yıllık muafiyet tanınacak nitelikte olduğunu, bu nedenle şirketlerince akaryakıt istasyonu için ödenmiş bulunan intifa bedelleri, yatırım tutarları, işletme yardım bedelleri ve sair ödemelerin kullanılmayan kısmına ilişkin bakiyesinden kaynaklanan ilgili bedellerin şirketlerine ödenmesi halinde müvekkil ile bayilik ilişkisinin, gayrimenkul maliki intifa ilişkisinin sona erdirilebileceğini, aksi takdirde yasal yollara başvuracaklarını beyan ettiği

iddia edilerek, gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Söz konusu dikey anlaşmanın 07.09.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma imkanının bulunduğu, bu nedenle hâlihazırda grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı,
- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde söz konusu dikey anlaşmaya, tarafların dikey anlaşmayı sürdürme konusunda mutabık olmamaları sebebiyle bireysel muafiyet de tanınamayacağı,
- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya konusu ilişkiyle ilgili olarak OPET'ten edinilen 29.04.2013 tarihli bilgilerde özetle;

- ECEM PETROL ile OPET arasında sırası ile 29.05.2008 (1'er yıllık yenilemeler ile azami 5 yıl süreli), 25.09.2012 (1 ay süreli), 25.10.2012 (1 ay süreli) ve 25.11.2012 (1 ay süreli) tarihli bayilik sözleşmelerinin mevcut olduğu,
- Söz konusu istasyon arazisi üzerinde ilk defa akaryakıt istasyonu kurulmuş olduğu ilişkiye özgü yatırımın tamamının OPET tarafından karşılandığı, bu kapsamda bayiye 29.11.2007 tarihinde 658.789 TL, 27.12.2007 tarihinde 291.825 TL, 07.02.2008 tarihinde 293.050 TL ve 07.07.2008 tarihinde 311.350 TL olmak üzere toplamda 1.300.000 USD +KDV karşılığı olarak 1.555.014 TL işletme yatırım desteği ödemesi yapıldığı,
- İstasyonun üzerinde kurulu bulunduğu taşınmaz üzerinde tesis edilmiş bulunan intifa hakkının halen yürürlükte ve hukuken geçerli olduğu, 4054 sayılı Kanun'a, Rekabet Kurulu karar ve düzenlemelerine, 2002/2 sayılı Tebliğ'e ve mezkur Tebliğ'in 5. ve ilgili maddelerine uygun şekilde tesis edildiği,
- Söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan istisna hükmünden faydalanmadığı kanaatinin oluşması halinde istasyona yönelik tüm yatırımın OPET tarafından karşılanması sebebiyle mezkur ilişkinin 5+5 = 10 yıllık muafiyet taşıyacak nitelikte olduğuna karar verilmesi gerektiğinin düşünüldüğü

belirtilmiştir.

(6) Konuyla ilgili olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde, bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde öngörülen istisna hükmü kapsamında kabul edilebilmesi için, malik ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi bağlantının bulunmaması gerekmektedir. Kurulun geçmiş tarihli kararlarında, anlaşmaya konu taşınmaz üzerinde dağıtım şirketi lehine intifa hakkı tanındığı durumlarda, malikler ile işletici arasında kurulmuş bir kiracılık ilişkisinin bulunması,

Tebliğ'in 5/a maddesinde anılan türden bir bağlantı olarak değerlendirilmiştir. Bu bakımdan, bayinin özellikle sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması halinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü kişi (malik) ile bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir.

- (7) Dosya konusu taşınmaz malikleri ile ECEM PETROL arasında kira sözleşmesi bulunduğu dikkate alındığında; söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (8) Bunun yanı sıra, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kuruluna, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verme yetkisi tanınmıştır. Kurul tarafından ise akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet verilebilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı Delta Akaryakıt Ticaret A.Ş. ve 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı Total Oil Türkiye A.Ş. kararlarıyla belirlenmiş; anılan ve izleyen kararlarda dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.
- (9) Dosya konusuna ilişkin olarak ise anılan istasyonun yeni kurulduğu, ancak tarafların dikey anlaşmayı sürdürme konusunda mutabık kalmadıkları, dolayısıyla yatırımın dağıtıcı tarafından karşılanıp karşılanmadığının ayrıca değerlendirilmesine gerek olmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, geçmiş tarihli Kurul kararlarında ortaya konan şartın gerçekleşmediği ve anılan dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca dağıtıcının, varsa yatırımın kalan süreye tekabül eden bedelini bayiden talep edip edemeyeceği hususunun, yargı mercilerinin görev alanına girdiği ve intifanın kaldırılmaması için bir gerekçe olamayacağı da belirtilmelidir.
- (10) Yapılan inceleme doğrultusunda; dosya konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna kapsamında sayılamayacağı ve bu ilişkiye bireysel muafiyet de tanınamayacağı; bu nedenle Kurulun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde anılan dikey anlaşmanın, taraflar arasında 07.09.2007 tarihinde akdedilen protokolden itibaren 5 yıl süreyle olmak üzere 07.09.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

(11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1- a) Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşmanın, 07.09.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığına,

b) Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına,

2- Bu nedenle, gerekçeli kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde taraflara 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.